

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre ..... 18 h.
Ngyedévre ..... 32 h.
Helyben hához hordva.
Egy évre ..... 20 h.
Ngyedévre ..... 34 h.
Közke postán szállítva.
Egy évre ..... 24 h.
Ngyedévre ..... 38 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahtétől az
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szigeti Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó-
hivatalhoz fordulandók.

XI. évfolyam 295. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 december 28.

Az örvendetes karácsony

Brém Lőrinc beszéde a Kath. Népszövetség karácsonyi ünnepélyén.

Az örvendetes karácsony ünnepén me-
leg szobában gyűlnek össze szülők és gyer-
mekek, hogy egymás iránt való szeretetük-
nek jelét adva, egymásnak örömet szerezve
ünnepeljék meg Krisztusnak a világra szü-
letését, a béke bányájának az eljövételét, a
világosság felgyulását, a sötétség eloszlását.
Szent karácsonykor szokva vagyunk elfe-
ledni, hogy edakünn hideg van, hogy a
szívekben bánat lakozik, hogy vannak em-
berek, kik gyűlölik egymást, hogy vannak
kiknek nincs otthonuk, kik éheznek, nélkül-
öznek, fáznak. Csak azt érezzük, hogy a
mily meleg van a szobában, oly édesen me-
legít szívünk szeretete, hogy a milyen szé-
pen világít a karácsonyfa gyertyája, olyan
szeliden világít a gyermekeknek körülöttünk
ragyogó ártatlan öröme.

De ezáltal nem mindenütt vidám a ka-
rácsony estéje. A karácsonyfa ma is ott
áll a fűtött szoba közepén. A gyertyák ma
is kigyulnak rajta, az ajándékok ma is föl-
halmozódnak s az apróságok ma is ott gyu-
lekeznek a fa körül, örömtől repeső szívvel,
ragyogó szemekkel, kipirult arccal. De a
fejnőtteknek legtöbb helyen bánat ül a szí-
vében, sok helyütt gyászruhában járnak, a
felöltött fiúk a legtöbb családban hiányzanak,
sok helyütt maga az apa is elmaradt. Ezek
vagy künn fáznak a hómezőkön, magas he-
gyek között, vagy súlyos sebbel nyögnek
valamely katonai kórházban vagy talán
mint hadifogolyok várják a szabadulás órá-
ját valamely keserves fogolytáborban vagy
már se nem fáznak, sem nem áznak, hanem
pihennek a hőök közös nagy sírjában. Ke-
vés olyan család van ma széles e hazában,
a hol valakinek a távolléte vagy örökre tör-
tént eltávóvása ne fakasztaná a szomorúság,
a bánat vagy legalább is az aggodalom
könyneit az öröm könnyei helyett.

Csak az ártatlan gyermeklélek nem
érzi, hogy nem úgy van most mint máskor
szokott lenni szent karácsony estéjén. A
házban mindenki tudja és érzi, hogy az
idén nem olyan örvendetes a karácsony,

mindenki: egyet kivéve a legkisebbet. Az ő
gondolatai még ebben a misztikus, félho-
mályos, aranyos levegőben zsonganak, mely
a gyermeki hit és ártatlanság falai köré van
zárva. Ő még biszi, hogy a karácsonyfat az
angyalok hozzák és a Jézuska ékesíti föl a
legszebb ragyogással. Ha a gyermeki lélek
egy különálló kis szigetecske ebben a la-
kásban, a Krisztus szigetecske, melyben épen
olyan édes nyugalommal pihenhet meg az
Ur, mint egykor a kisdetek között, kiket
magához bocsátott. E szigetecske virágos
utjain nem jár a kételkedés, nem borong
tépelődő lélekkel az eltévedt tudomány. Itt
csak az angyal jár, a ki a karácsonyfat
hozza, a Mikulás, aki az ablakba tett ei-
pöcsköt telerakja minden jóval és a nyu-
lacska, a mely a feltámadást jelentő husvét
piros tojást szállítja.

A karácsonyfa a legszebb örömet azon
a keskeny kis gyaloguton hozza, amely hol
a földön, hol a levegőben jár, hol pedig az
égben folytatódik, csupa pici cipő és lábacska
hagy nyomot ezen az uton, kicsi gyermeké,
kicsi angyalé, kicsi Jézusé, kicsi kívánságé,
kicsi ábrándé, csak egy óriás lépked rajta:
a boldogság. És ez az óriás nagyon demok-
ratikus: épen olyan nagy a szegény gyer-
meké, mint a gazdagé, oh a boldogság soha
sinesen vagyonhoz kötve. A gyermekboldog-
ságnak nevezett karácsonyi óriás épen úgy
letelepszik a kicsiny karácsonyfa mellé, a
garasos játékhöz, mint a meonyezetetve
villanyos-égőkkel diszelve fenyőátor alá. —
Akkor kezd törpülni az óriás, amikor a
gyermek kilép a fényes misztériumból, ami-
kor kezdi látni a valóságot, meglátja a ki-
cseit, a nagyot, a szegény karácsonyt és a
gazdag karácsonyt, az életet, a küzdelmet,
a gondot és meghallja a világ szekerének
keserves nyikorgását.

Pedig — 11 a világ megváltója örömet
hozott erre a földre nemcsak a gyermekek-
nek, hanem mindnyájunknak, az egész meg-
váltott emberiségnek. Az ő születése örömet
hirdet minden nemzetségnek. És higyjék el

— 1 — ha ezt a karácsonyi Jézuskát olyan
szeretettel fogadnák és zárnák a szívünkbe,
mint amilyenél ő jött, akkor nem távozna
szívünkől az öröm sohasem. Ha mindyájan
olyanok nem leszünk, mint e kisdetek, nem
is mehetünk be a mennyek országába, az
örömek hazájába. Egy estén, szent karácsony
estéjén beeresztjük Krisztust lakásainkba,
legalább karácsonyfaink környékére, de
szentül nem vittük be az elveit sem a tár-
sadalomba, sem a műhelyekbe, sem a gyá-
rakba, sem az üzleti világba. Vagyis más-
szóval: az ünnep, a Karácsony szent ünnepe
az lehet Krisztusé, de az élet, az még nem
az övé. Krisztus pedig nem egy napot, ha-
nem egész évet, egész életet követel és hi-
veket kíván, kik nem egy napon hisznek
csak az igazságban és a szeretetben, hanem
a kik az egész életen át hisznek bennük és
dolgoznak és fáradnak és küzdenek a sze-
retet krisztusi inspirációi szerint. Ha Krisz-
tushoz értünk és az ő szeretetében élünk,
ha ő a miénk és az üdvösség is a miénk,
ha az ő ereje, fénye, tüze árad el rajtunk:
akkor ha ér is szenvedés, megpróbáltatás
és kereset — a Krisztussal való kapcsolatot
el nem szakad soha, ő segiti hordozni a
keresztet, és lelkünket győzelmes érzetek,
öröm és boldogság telítik s szívünkben egy
más ország: az Isten országa foglal tért. —
Hiszen lehetnek a mélységek alatt is még
mélységek s a szenvedések alatt is még
örömek — a veszteségek hulló lombja alatt
lehet a reménynek örök tavasza, — a köny-
nyek mögött lelki béke rejtőzhetik, mint a
hogy a felhők mögött is napsugár ragyog
és ahogy koporsó mögött is a fájós szeretet
gyászát a halhatatlanság s a viszontlátás
örök reménye járhatja át. Valamint hamu
alatt lappang a parázs s a téli erdő fakó
takarója alatt pihen millió csirája a szép-
ségnek s kellemesnek: úgy rejtőzhetik a
lélek bánata, veszteségei, szenvedései alatt
vigasság és öröm, s ott várja feltámadását a
sebb és mélyebb élet.

S ez az öröm, mely mélyebb a bánat-
nál s ez a mosoly, mely a könnyeken is át-
csillamlak, az kell nekünk. Lesz gondunk és
bánatunk elég; bajból, küzdelemből ki nem
fogyunk, de ezek dacára és ezek alá is örö-
met, szent derűt kell hoznunk a lelkekbe.
Ugy akarjuk az örömet a lélek bajai s fáj-

Ujévi ajándéktárgyak

u. m. valódi arany, ezüst és brilliáns ékszerek, régiségek, műtárgyak, dísz tárgyak,
valódi és chinai ezüstitárgyak, diszműáruk, bőröndök, nesseserek, erszények, ridicülök,
hadifelszerelési cikkek stb. olcsó beszerzési forrása. Megtekinthető vételkényszer nélkül

STERNBERG J. alkalmi nagyáruházában, Szent László-tér, Kishidő.

Régi tárgyakat veszek, kívánatra hához is megyek. — Telefon 13-45.

dalmái közé, mint ahogyan szivesem látom lengeni a kalászt s a buzavirágot a barázdák göröngyei fölött. Göröngy is van, buzavirág is van; sőt nem volna buzavirág, ha nem volna omló göröngy. Ha a virágot s a buzakalászt szeretem s dicsérem, azzal egy esepet sem mondom, hogy a földet és az esőben omló sáros göröngyöt megvetem. Sőt nagyon is jól tudom, hogy nincs virág föld s nyirok nélkül. Ugy vagyok lelkem virágával: az örömmel is; dicsérem is, élvezem is, de tudom azt is, hogy küzdés és gyarlóság, elsötétülés, könny s keserűség körveszik. Sebaj, a virág göröngyök közt is, a lélek szenvedések közt is tud fakadni, tud fakadni Istenben megnyugvó akarattá, szent s mély örömmé. Ez a lélek virága.

Merre a karácsonyi, a megváltói örömré azért is van szükségünk, mert nélküle nem fejlődhetik szerencsésen lelkünk. Öröm, megnyugvás nélkül úgy vagyunk lelki világunkkal, mint a mesebeli schildai polgárok a községhezát. Történt ugyanis, hogy Schildában községhezát építettek, szépet, nagyot, amilyen nem volt a hetedik faluban; magas volt, rangos volt, ékes is volt, de nem volt rajta ablak. Amikor pedig a ház elkészült és belül egész sötét volt, akkor meg azon tanakodtak, hogy hogyan hozzanak napvilágot a házba s úgy akartak segíteni az ablakhiányon, hogy ládafiókba s zsákokba fogták a napsugarakat és úgy vitték be. Hát bizony így a ház csak sötét odu maradt.

Bizony ezek a mesebeli polgárok ugyan csak együgyűek voltak; de, kérdem, nem vagyunk-e mi is együgyűek, amikor lelkünk házáat fél akarjuk építeni s az ablakokról s a világosságról megfeledkezünk. A lélek házáának a világossága az öröm s enélkül sötét lesz ott bent s nem az Isten lakik az emberben. De még az embernek magának sincs kedve sötét önmagához, nincs kedve a sötét, kelletlen öntudathoz s nem esoda, hogy otthonát nem leli magában. De akiknek a lelkében annak a fénye ragyog, aki karácsonykor a földre jött s önmagát a világ világosságának nevezte, azoknak a küzdelemhez, a munkához s fegyelemhez s az önmegtartózkodáshoz kedvük van, azok a nehézségekből is örömet tudnak meríteni, mert Isten akaratát látták meg a küzdelemben. Az ilyen embereknek sok örömük van; nem nagy világraszóló, tomboló örömet értek itt, hanem apró, csendes örömeiket; kis dolgoknak is tudnak örülni; apró közönséges eseményekből is tudnak örömet meríteni, mert érzékük van hozzá s mert a tiszta s harmonikus lélekben a kis dolgok is örömeik forrásává lesznek. Tudnak örülni a kicsinynek s az egyszerűnek, mint az ártatlan gyermekek a karácsonyfa ragyogó gyertyáinak. Ezekkel az apró s egyszerű örömeikkel, melyekkel életem utjain léptem nyomon találkozom úgy vagyok, mint az utsalí virágokból. Ezekből sem csurog ki a méz, de mindegyikben van egy esep s méhecskének kell lenni, mely megérzi a mézet s ért a virágkehely kezeléséhez, ért a méz megizléséhez s felszívja azt. Mi is M. P! az Isten szép világában élünk, ahol sok a küzdés, a keserűség is, de ne feledjük el azt a töméntelen sok jót, ami környékez minket. Apró cseppnyi jószágok, aranydiók, gyertyafények, olyanok, mint a réti virágok; nem ésbontók, nem kéjeseek, nem mámorosak, hanem egyszerűek és vonzóak; harmat öntözi azokat s nem pezsgő, az édes méz nem csurog ki belőlük, ha kicsurogna, tetőrné őket, de van bennük annyi, hogy az isteni szépség s az isteni öröm érzékével megáldott lelkeket vonzza s ingerli. Van körülöttünk annyi szépség mint amennyi virág van a réten s annyi jószág, mint amennyi méz van a virágkehelyekben, de szem kell hozzá, mely a szépséget meglássa s érzék kell a jószágra, mely az isteni szeretet mézét megérezni, izlelni s élvezni tudja.

Lám négy hegedűhurból mily fölséges zenét tud kiesalni a hozzáértő kéz; nem kell neki száz hur, elég neki négy, de kéz

kell hozzá. A lélek is az s azaz egyszerű, köznapi, de élő hitből való élet is olyan mint a hangszer; nincs rajta sok hur, de ha az Isten maga hangolja a hurokat s meghuzza azokat az ő parancsai s törvényei szerint, ha ő adja a motívumokat és a sugallatokat kegyelmében, akkor abból a közönséges élethurokból is fölséges harmoniát, a hitnek éneket, az énekek-énekét lehet kiesalni s az ember örülni tud!

A szent karácsony örvendetes ünnep és úgy zárjuk be házainkba ezt a karácsonyi hangulatot, hogy ha nemcsak énekeljük, hogy dicsőség a magasságban Istennek, hanem úgy is éljük az életet, hogy bőven jusson Istennek ebből a dicsőségből. Igenis dolgozzunk az Isten dicsőségén egy egész életen át, feleljünk meg azoknak az ígéreteknek és szükségleteknek, miket ez a nagy kor támasztott, dolgozzunk itt a szép hazában azon, hogy az egész élet Krisztus törvényei szerint igazodjék. A karácsonyi eszmék, az öröm, a szeretet vezetése a világot. A keresztény szellemnek kell vezetnie és ha ez vezet nem szabad hátul kullognunk a világfejlődés szekere mögött s eszméinket s igazságainkat nem a szekér mögé, hanem a szekér elé kell fognunk. Az utat megmutatja az, aki maga az ut, az igazság és az élet! Krisztus azért szállt szent karácsony ünnepén erre a földre, hogy életünk legyen, Krisztus hív, Krisztus vonz, Krisztus kitarja karjait s suttogja: jöjj, jöjj lélek, jöjj a szívemre, telítsd azt meg örömmel és boldogsággal. Más után nem indulunk, más-tól tanácsot nem kérünk. — Jézus szól tehát hallgatjuk, Jézus világossága ragyog bele lelkünkbe, tehát követjük, megyünk sietünk utána. Hogy mások nem hisznek ebben a világosságban, hogy vakok, mi nem tehetünk róla, ha milliók állnak is bele készakarva a sötétségbe, én a napugárról le nem mondok, ha százezren vájják is ki szemüket én a szememet a világnál jobban szeretem; ha egész társadalmi osztályok szegény szocialisták vagy könnyelműen élő dús gazdagok fekszenek is le a pocsolyákba vagy művészi koporsókba és eltemetetik magokat, én a nagy temető mellett a nyiló buzavirágnak a szemébe nézek s mondom: úgy-e az élet több mint a halál s nekünk élet kell. Igen. M. T! nekünk élet, erő és öröm kell. mert minket a halálból, a gyengeségből és a gyászos sötét élettől megváltott az, aki karácsonykor érettünk emberré lett. Azokat az elveket, törvényeket kell az életbe belevinnünk, amiket a Megváltó erre a földre hozott. És hogy egyszerű szavakat használjak, amiket mindenki megérthet és senki félre nem érthet: a katolikus elveket érvényesíteni kell minden téren, magánéletben, közéletben, államban, családban, politikában, iskolában, tudományban, mindenütt. Bátran és férfiasan!

A farizeusok között volt egy Nikodemus neű és a zsidóknál főrendű ember. Isten új országának tagja óhatott lenni, Jézushoz kérdést intézett a feltételekre nézve, de csak éjjel mert Jézushoz menni, félt hivatalársaitól. Oh ennek a régi bibliai Nikodemusnak ma is vannak hűséges családjei, akik csak távolról merik követni a katolicizmus zászlaját, a kik a küzdő tábor mögött gyáván sompolyognak. A régi Nikodemus félt a zsidóktól: a modern, a mai nikodemusok a zsidóktól is félnek, másoktól is félnek, még a... testvérektől is félnek.

Barátaim panaszkodok, sirtok, te hiába gyávák vagytok, servidominati sunt robis, szolgák uralkodnak rajtatok.

M. T.! azt csak megengedi mindenki, hogy erős eszméket féken tartani, erős eszméket magunkba fojtani nem lehet. Az erős eszmék mindig egész életet kívánnak, teljesít; az eszmék, amelyek nem éreznek hivatást magukban, hogy kilépjenek az életbe, azok holt eszmék, amelyek nem akarják az életet az egész vonalon, hanem az élet-

nek csak egy fiókját akarják, ahol szép esendesen lehessen magát meghuzni, szent békében: a temető békéjében. Ilyen eszmék az eszmék dicsőséges nevét meg sem érdemlik.

Más eszmék voltak azok, amelyeket a most született Megváltó a földre hozott. Ezekből a ragyogó, karácsonyi eszmékből annyi élet, annyi erő, annyi öröm áradt erre a földre, hogy a réginek a romjain új kultúra támadt belőle és ez a keresztény kultúra lefoglalhatta magának az egész világot. Annak a kereszténységnek nem imponált a Buddha, nem imponált a thora, annak a kereszténységnek nem imponált a dervis, nem imponált a rabbi, annak a kereszténységnek csak egy imponált: a Krisztus. Neki nem imponált Flatt, több volt neki Krisztus; neki nem imponált Kató és a klasszikus műveltség, a keresztény eszmék éreztek magukban hivatást mindent ujjíteremtani.

A kereszténység bálványokat döntött le és keresztet állított helyére. A megszületett Jézus nemcsak születésével döntötte romba a pogány kor barbarizmusát, hanem szenvedéseivel és a keresztifán szenvedett halálával.

Az emberiség nem egy esapásra vedlett át rabszolgatartó pogányból szabad nemzeté, hanem hosszas és véres küzdelmek után, néha nagy visszaesésekkel haladt a civilizáció útján. Ilyen rettenetes visszaesés ez a háboru is! Gyuljanak fel a karácsonyfa ragyogó lámpáival mindenütt a keresztény eszmék; az őnuralom, a kitartás, a bizalom és akkor a jövő szent karácsony-esték öröme, boldogsága tisztább és ragyogóbb lesz, mint amilyenben részünk van most.

Igenis mi akarunk bizni, bizva küzdeni, mi akarunk kitartani és akarjuk összes ellenfeleinket legyőzni, azokat a halálmadarakat, akik a Kárpátok hegye, a négy folyam árja fölött szerettek volna kóvályogni és temetést látni.

Itt nincs temetés, itt karácsony van, megváltás a gonosztól, Megváltó született, aki megtanított minket bátran szembeállni, kitartóan küzdeni, hőiesen tűrni, keresztény módon élni és ha kell, meghalni a nagy eszmékért: Istenért és hazáért.

Egyiptomban támadják az angolokat.

Konstantinápoly, dec. 27. A főhadiszállás jelenti:

A szenusziak sejtjének harcossai több oszlopban sikerrel folytatták az angolok elleni támadásait Egyiptomban. Sívah vidékét az angolok teljesen kiűritették. A tengerpart hosszában előnyomuló osztagok Matruh községet, 240 kilométernyire keletre Solutól, megtámadták.

A harc folyamán Matruh parancsnoka és 300 angol katona elesett. Az ellenség megmaradt csapatai keleti irányban menekülnek. A muzulmáa harcossok Soluban és Matruhban két tábori ágyut, nagymennyiségű tüzérségi muníciót és 10 gépkocsit zsákmányoltak az angoloktól, köztük három páneélos kocsit és nagymennyiségű egyéb hadiszert.

Dardaneilla-front:

A december huszonötödikére virradó éjjel tüzérségünk távosásra kényszerített egy torpedónaszádót, a mely az ariburaui kikötőhelyet bombázta.

Sed il Bahr.

Sed il Bahrnál az ellenség meglehetősen sok bombát és torpedót röpített. Tüzérségünk az ellenség néhány bombavetőállását elpusztította és az ellenséges lövészárkok első és második sorában jelentékeny kárt okozott. Tüzérségünk négyszer eltalált egy ellenséges cirkáló, amely Alasztepet és környékét ismételtén bombázta.

A tengerszorosnál föllállított ütegeink

sikeresen bombázták a sed il bahri kikötő helyeket és a Morta öbölénél levő gyülekező helyet, továbbá az ellenség lövészárkait a Kereviz part közelében, egy tartalékosztagot Eszki Hissariktól nyugatra és egy taracküteget. A tüzelés jelentékeny károkat okozott. A Morta-öbölben több páncélos csónakot elsüllyesztettünk. December 25-én egyik hidroplánunk sikeres felderítő utat tett Tenedosz fölött, Nevra szigete, valamint az ellenség sed il bahri állása felett. Sed il Bahrtól délre a hidroplán egyik bombája egy ellenséges torpedócsaszadót ért. A többi fronton nincs jelentős esemény.

Thury Endre dr a sajtóról.

Vasárnap délelőtt adta át Baróthy Pál főügyész helyettes a királyi ügyészség vezetését utódának, Thury Endre dr ügyésznek. Ebből az alkalomból a királyi ügyészség összes tagjai megjelentek az új ügyésznél, akit Baróthy Pál dr főügyész helyettes formás beszédben üdvözölt, méltatva benne a kitűnő kollégát, a kiváló jogászt, dicsérve vezető képességét, szelíd, korrektségét. Thury Endre dr meleg szavakra hasonlóan szívből jövő beszéddel válaszolt, méltatva elődének nagy és jeles képességeit és az igazságszolgáltatásra ajánlva fel összes képességeit és tehetséget.

Az átadás után a Tiszántúl tudósítói felkeresték az új ügyészt. Thury Endre dr a következőket mondta jövődő programjáról a sajtó kezelésében.

Uj programot nem adhatok, mert mint a múltban, a jövőben is az igazság lesz a motora és szabályozója. Kiváló elődömnek a sajtóügyekben követett eljárását magam is követni fogom s elhihetik az urak, hogy eddig is felsőbb helyről eredett szabályok és rendeletek körül tekintő alkalmazása volt a kötelességünk, tehát sine ira jártunk el minden olyan esetben, mikor tényleg közbe kellett lépniünk. De ennek is törvényes alapja volt mindig. Nincsenek kellemetlen tapasztalataim a sajtóügyekben, ellenkezőleg, úgy látom, hogy ami előfordult, az nem szándékosságból történt. Remélem, hogy a sajtó megérti intenciómat s nem ad alkalmat a közbelépésre. A Tiszántúl üdvözlő sorai jól estek s köszönöm azokat.

* A villamosmű átadása az új igazgatónak. Nagyvárad város villamosművének felügyelő-bizottsága ma, kedden délután 5 órakor ülést tart, a villamosmű átadása tárgyában az új igazgatónak, Rimanóczy Bélának s ezen kívül a v. főmérnök tesz jelentést a villamosmű kezeléséről. — A városi tanács a villamostelep tényleges átadását december 29-én reggel 9 órára tűzte ki. Az átadáshoz Komlóssy József gazd. tanácsost, Kőszeghy József főmérnököt, Thury László v. főügyészt és Szücs Géza főszámvevőt küldte ki a tanács. Utasította a telep ideiglenes vezetőjét: Kőszeghy József főmérnököt, hogy a villamostelep leltárát december 31-ig vegye fel, a bizottság a telepet adja át s erről jegyzőkönyvet vegyen fel. Az átadásnál a felügyelő-bizottság kebeléből kiküldött tagok is részt vesznek. A telep vezetését Rimanóczy Béla január 1-én veszi át.

Titokzatos „szellemjárás“ Kerpenyében.

Csendőrséget kért a körjegyző. El akarják égetni a rejtélyes hullát.

Néhány hét óta rejtélyes dolog tartja izgalomban Kerpenyéd község lakosságát. Az eset valamikor a boszorkányperek korában szenzációs jellegű lett volna, ma azonban kétségtelen, hogy egy raffinált és ki tudja, milyen célzattal előkészített bűntudással lesz dolga a hatóságnak. Az eset különben érdekes és általános érdeklődéssel várja az egész vaskóhi járás az eset folytatását, mely le fogja leplezni a titokzatos „szellemjárást“.

Vaskóhi tudósítónk a következőket jelenti:

Kerpenyében ezelőtt két évvel meghalt László János 36—38 éves kisgazda. Feleségén kívül négy gyermeket hagyott hátra. Az elhunytat annak rendje és módja szerint eltemették, elgyászolták és azóta a hagyatéku maradt kis földből tartja fenn magát a család. Két héttel ezelőtt a kis család csendes életét rejtélyes dolgok zavarták meg.

Éjjel, mikor már mindenki aludt, egyszerre nagy robajjal feltárult a lakás ajtaja és azon valaki bejött, anélkül azonban, hogy az illetőt látni lehetett volna. Özv. Lászlóné ijedten bujt össze a gyermekekkel. Erre a szobában megmozdult minden butor és ami csak törhető volt az mind összetört. A butorok kinozdultak helyükről és feldőlve nagy rendetlenségben feküdtek a kis szobában.

Másnap ugyanez az eset megismétlődött, sőt most még a gyermekeket és az asszonyt is megtámadta valaki és ütötte-verte őket. Az istállóból a teheneket kihajtotta és az udvarra kötötte. Harmadnap a szomszédoknál jelent meg a titokzatos látogató és azokat a tárgyakat, melyeket László János életében kölcsön adott, most mind visszahozta. A szekerekből kiszedte a kereket, a saroglyát stb.

A faluban híre ment, hogy László János szelleme jár haza és az kellemetlenkedik.

A mende-mondának természetesen az intelligens osztály nem ült fel és ügyet sem vetett rá.

Egy hétig ismétlődtek a fentiek, mikor a szerencsétlen asszony lefogyva az ütéstől-veréstől, összetörve megjelent a kerpenyédi papnál és elpanaszolta baját. Arra kérte a lelkészt, hogy jöjjön el a lakásába és üzze el a rossz szellemet. A görög keleti lelkész meg is jelent a lakásban, azonban mikor hozzáfogott az imához, hirtelen elaludt a gyertya és megint csak dühöngött a rejtélyes valami.

Ezekután a hatósághoz folyamodott az asszony. A községi jegyző abban a biztos tudatban, hogy valami oktan tréfáról van szó, esküdt embereket bízott meg, hogy Lászlóné házáat megfigyeljék. Két esküdt ment ki a rejtélyes házhoz és egész éjjel őrködtek. Reggel fogvaogva jelentették, hogy senkit sem láttak a házba bemenni, ennek dacára nagy boregatás, verés, tehénkikötés stb. történt. Az esküdtek tétlenül hallgatták és nézték a történőket, azonban élő lelket nem láttak, akit megfékezhetek volna.

Az esküdtek jelentése alapján tegnap a körjegyző bejelentette a történeteket a vaskóhi főszolgabíróknak, aki radikális módon fogja a rejtélyes szellemnek elvenni a kedvét a további tréfától. Tegnap ugyanis csendőroket küldött ki, hogy járjanak végére a dolognak.

Érdekes, hogy az eset maga annyira felizgatta a nép kedélyét, hogy a köznyugalom visszaállítása érdekében azt javasolják, hogy az esetben, ha a csendőroket nem tudnak eredményt elérni, akkor a László János hulláját hatósági uton égessék el.

Jelenleg csendőroket vannak a rejtélyes házban és nincs kizárva, hogy ma már kézre is kerítik a veszedelmes „szellemet“.

Tavasszal bevetnek minden bevethető földet.

Megalakult a vetőmag ellenőrző bizottság.

Az őszi abnormis időjárás, de meg a munkaerők helytelen kihasználása következtében Biharvármegye területén a termőföldek kétharmada bevetetlenül maradt. Így van ez az ország többi részeiben is és ha ezzel a vetéssel kellene neki menni a jövő évnek, bizony szomorú aratás várna az országra. A sajnálatos körülményekről tudomással bír a kormány is és radikális módon fog fellépni, hogy a mulasztások pótolva legyenek.

A kormány akciója már megindult. Ebben az ügyben Miskolc Ferenc főispán tegnap leiratott kapott a földmivelésügyi minisztertől. A leirat a főispán útján szándékozik most ezt a nagy fontosságú tervet megvalósítani.

A kormány első feladatának tartja,

hogy a gazdaközönség a tavaszra elsőrendű tavaszi vetőmaggal rendelkezzen.

E végből össze kell irni az egész vármegye területéről a tavaszi vetőmag szükségletet. Az összeírást a főszolgabírók fogják eszközölni.

Ugyanezkor megállapítják majd a rendelkezésre álló vetőmag készletet és ennek megfelelő arányban, azonban mindenesetre úgy, hogy minden bevetetlenül álló föld be legyen vetve, osztják szét a vetőmagot.

Ugyancsak a közigazgatás fog felügyelni arra is, hogy a vetőmag kizárólag a rendeltetési célokra használtassék fel. A földek bevetését szintén a hatóság fogja ellenőrizni.

A nagy arányú munkálatok végrehajtására bizottságot kell alakítani. A bizottság megalakítása már tegnap délután meg is történt. A bizottság elnöke Fráter Barna bász alispán. Tagjai Ringelhanm Lajos, Molnár Imre, Olasz Elemér, Papp Imre, Elek Mór.

A bizottság megalakítása a lehető leg-

gyorsabb tempóban történt azért, hogy minden haladék nélkül meglehessen kezdeni a nagyszabású akciót. Ma már szét megy a járásokba a felhívás is és pár nap múlva együtt lesz a szükségleti kimutatás az egész vármegyéből. Pár hét alatt már túl lesznek az előzetes munkálatokon, úgy hogy mire az első eke megjelenhetik a parlagon maradt földeken, már akkor a bizottság is megkezdheti közvetlen munkásságát kint a vármegye területén.

Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a tavaszi vetésekre minden irányban oly nagy apparátussal készülnek, hogy az eredmény az idei természettel fog vetekedni.

Hollandi teheneket vesz a város.

A mai rendkívüli városi közgyűlés.

A mai rendkívüli városi közgyűlés egyetlen tárgya a 200 hollandi tehén megvételére vonatkozó tanácsai javaslat lesz.

A tanács javaslata felemlíti, hogy a múlt közgyűlés megbizta a város tanácsát, hogy puhatoládjon bonyhádi tehenek vételére, egyben tárgyaljon Von Zaud hollandi céggel. A megbízatásnak Komlóssy József eleget tett.

Bonyhádi teheneket lehet venni élő-súlyban 3 koronáért kilónként. A bonyhádi tehenek átlagos évi tejhozama 1500—200 liter, míg a hollandi tehenek évi átlagos tejhozama 3500—4000 liter.

Ez magyarázza meg, hogy a helyi gazdák bonyhádi tehenek átvételére nem vállalkoznak, mivel a tulmagas takarmányárak mellett nem fizeti ki magát, s egyes uradalmak is ezért térnek át a hollandi tenyésztésre.

Van Zaud hollandi cég képviselője itt járt a vele folytatott tárgyalásokról jegyzőkönyvet vettek fel. E szerint az ajánlat azonnali szállítására szól. Ma azonban nem 2 K 70 fillérért, hanem 3 K 34 fillérért szállítják.

A szállítás az itteni vasutállomástól darabonként 450—500 kilogramm súlyban és 5—7 éves tehenekre értendő. A megérkezés után azonnal le kell mérni az állatokat s a fizetés négy nap alatt kötelező, míg az ajánlat december 31-ig kötelező. A 3:34 koronás ár mellett egy 500 kilogrammos tehén ára mintegy 1536 K 40 fillér, tehát a 200 tehén vételárára 307,280 korona lesz szükséges.

A tehenek elhelyezésére vonatkozólag kijelenti a tanács, hogy elsősorban a helybeli gazdáknál helyezi el, azon kötelezettséggel, hogy a nyereség tejet 36 fillérért literenként, 3 éven át a városnak köteles átadni, viszont a városi tejközpont azt átvenni köteles. A tejárából 20 fillért kifizet a város, 16 fillért pedig a gazda javára irnak. Másodsorban olyan vidéki gazdáknak adnak ki tehenet, akik a városi tejközpont tejszükségletét eddig fedezték. A tehenek, a vételár tejes kifizetéséig a város tulajdonát képezik s el nem idegeníthetők. Erre nézve szerződést kötnek az illető gazdákkal.

Végül javasolja a tanács:

Ezek előterjesztése után tisztelettel javasoljuk, miszerint a Van Zaud cég ajánlatát elfogadni, a tehenek bevásárlásával fel-

merülő s egyéb kapcsolatos kiadások fedezésére szükséges mintegy 350,000 korona folyószámla kölcsön felvételére tanácsunkat felhatalmazni, a földművelési m. kir. miniszter uralom alá tehenek vámmentes behozatalának engedélyezését s egyben a város megfelelő anyagi támogatását feliratilag kérelmezni, végül tanácsunkat a megfelelő további minden intézkedésekkel, annak kimondásával méltóztatassék megbizni, hogy a közgyűlés ide vonatkozó határozatát, netáni fellebbezésekre való tekintet nélkül hajtsuk végre.

A KATHOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG karácsonyi ünnepélye.

Rendkívül fényes sikerrel zajlott le vasárnap a Katolikus Népszövetség karácsonyi ünnepélye. Az a gondosság, amelylyel a vezetőség ennek az ünnepélynek műsorát is egybeállította, az egyes műsor számok kiválóan magas színvonala és a Katolikus Népszövetség tagjainak a szövetség iránti lelkesedése a legszebb sikert teremtették meg vasárnap délután.

Az ünnepély 5 órakor kezdődött, de már jóval a kezdet előtt zsufolásig megtelt a Katolikus Kör Szent László terme, úgy, hogy a később jövők nagy része kénytelen volt visszamenni. Mint mindig, most is ezekkel kellett számolni a Katolikus Népszövetség ünnepélyén jelen voltak.

Ott láttuk többek közt a következőket: Dr Karácsonyi János, dr Vueskies Gyula, Szirmay L. Árpád, Imrik S. Zoltán, dr Imrik Gusztáv, dr Lestyán Endre, dr Mazurek Gyula, dr Krüger Aladár, Bozoky Gyula Örnagy, Kacziarszky Andor, Szkuba Gyula, Schwartz Géza alezredes, dr Papp Károly, Pálffy Jenő és még számosan városunk keresztény társadalmából, valamint nagyszámú hölgyközönség.

Mindjárt az első pontkedves karácsonyi hangulatot hirdetett, Egy csöpp kis leányka, Wallner Irénke angyalnak öltözve, kezében fénydóggal lépett a dobogóra, ahonnan azután, hogy a közönség is lásson az apró művésznőből valamit, úgy kellett fölemelni a szónoki asztal előtti székre. Innen szavalt aztán el korát messze meghaladó bátorsággal és ügyességgel Hortobágyi Józsefnek „Karácsonyi ének” című költeményét. Mikor utána a csöppnyi művésznőt megint isemelték a szónoki emelvényről, szünni nem akart a közönség tapsvihara.

A Kath. Kör ujjászervezett dalárdája Beethoven „Isten dicsőségére” című szerzeményét adta elő Resch Mihály vezetése mellett kiváló presízitással, nagy tetszés mellett.

A Katolikus Kör dalárdája első föllépésével beigazolta, hogy tagjai mind kiváló énekesek, akiknek tudása és ügybuzgóága még a vasárnapihoz hasonló sok sikert fog a dalárdának biztosítani.

A közönség viharos tapsai között lépett a dobogóra Bihari Akos, a Szigligeti-színház művésze. Petőfi Sándor családi költeményéből szavalt néhányat és azokhoz befejezésül Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” című költeményét. Bihari Akos ezzel a ciklussal szavalatilag eddig még nem értékesített kincseket tárt a közönség elé. Tökéletes, befejezett művészet volt az, amit Bihari Akos e versek előadásával ragyogtatott. A közönség a legtisztább műveléssel hallgatta a klasszikus tökéletességű szavaltokat, melyeket percekig tartó taps jutalmazott.

Pálffy Jenőné Liszt: Notturmo (La regatta Veneziana) és Feuilles d'album című szerzeményeit adta elő zongorán. Kiváló ze-

nei technikája épp úgy, mint a két pompás zenemű átérzése és valóban művészi interpretálása az est egyik legkiválóbb sikerű számává tették Pálffy Jenőné zongora játékát, melyet a közönség rendkívüli tetszéssel és tapsal fogadott.

Az ünnepi beszédet „Az örvendetes karácsony” címmel Brém Lőrinc kanonok tartotta. Brém Lőrinc egyike a legkiválóbb egyházi szónokainknak, aki a Kath. Népszövetségben tartott szónoklatával is legszebb sikerei egyikét aratta. Szébbnél-szebb gondolatokat, igazán költői formába öltöztetve foglalt egybe a karácsony tiszta, gyermeki hangulatába.

Az érzelmek egész skáláját meg tudta szólaltatni és mindezek a hangok a karácsony, a megváltó Krisztus dicsőségére himnusszá olvadtak egybe beszédében. A pompás szónoklatot, mely az egész közönségre mély hatást gyakorolt, lapunk élén közzöljük.

Befejezésül ismét a Kath. Kör dalárdája szerepelt egy gyönyörű karácsonyi pasztoráléval, melynek szövegét Takácsy Dénes, zenéjét Resch Mihály írta. Maga a mű egyike a legszebb karácsonyi alkalmi zeneműveknek; ahogy pedig a Kath. Kör dalárdája ezt a pasztorálét előadta, az maga volt a zenei tökéletesség. Zongorán Szalay Elemér, harmoniumon Herbály István kísérete kiváló művészettel a pasztorálét, mely Resch Mihály vezetése mellett a pompás előadásban a legszebb karácsonyi akkorddal fejezte be a Kath. Népszövetség pompás sikerű ünnepélyét, másrészt a Kath. Kör ujjászervezett dalárdájának is mindjárt első föllépésén tökéletes, kiváló sikert hozott.

Bár belépti díj nem volt, de önkéntes adományok anyagilag is szép eredményt biztosítottak. Nagyobb adományokkal járultak hozzá a sikerhez:

Grócz Béla 50, Karácsonyi János 10, Szirmay Árpád 10, Vueskies Gyula 6, Imrik Zoltán 2 korona.

A Vörös-Kereszt Szilveszter-estélye.

Az év vége közeledtével egyuttal közeledik a Vörös-Kereszt ezen nagyszabású, derűs mulattató jelenetekben gazdag estélye, mely a vármegyeház 3 termében fog lezajlani és amelyen résztvenni készül mindenki, aki csak teheti, még az olyanok is, akik ezelőtt ragaszkodtak ahhoz, hogy ezen estét családi körben töltsék, mert hiszen örömmel kell, hogy tapasztalja azt a fontos és kedves jelenséget mindenki, hogy a háboru a társadalmat egy nagy családdá alakította át. Ösmerik és érintkeznek egymással olyanok, akik az előtt idegenek voltak és megszerették egymást ezrei azoknak, akiknek e háboras tevékenység nélkül erre alkalmuk se lett volna.

A rendezőség mindent elkövet, hogy ezen estély siker tekintetében a Sylvester esték közt páratlanul álljon.

Lesz tea, hideg buffet, hűsítő, a Jobbkézről megakozott szerény árakban. Tombola lesz, melynek főbb nyereményei a Hazella üzletből kerülnek ki, azonban hálás köszönettel venné a rendezőség, ha a közönség kegyeskednék ezen nyereménytárgyakat szaporítani, miáltal a tombola még nagyobb szabásúvá volna tehető. Ezen ajándéktárgyak a Jobbkéz törvényszéki helyiségébe küldendők. A tombola főnyereménye egy kis fel-díszített ujévi eleven szerencsemalac lesz.

Éjféltkor a podiumon B. u. 6. k. művészi transparentek gyuladnak ki Sas Éde által irt szellemes ujévi köszöntő kíséretében, me-

yet párbeszéd alakjában *Vig Mancsi és Tompa Béla* fognak előadni.

Ezekon kívül még egyéb fölöttébb derűs számok lesznek, melyekről *Fehér Dezső* gondoskodik. A katonazene is csak növelni fogja a jóhangulatot.

Kezdeté este 9 órákor. Belépti jegy 1 korona. Tea 60 fillér, hideg fekvőtű 1 és 2 korona; a belépti jegyek és tombolajegyek a pénztárnál válthatók. 500 darab tombolajegy már el is kelt.

Ezeket tájékoztatásul adjuk közre, mert a mi ritka és kiválóan hazafias közönségünk minden háborus jótékony eszra rendezett összejövetelt eddig még mindig úgy felkarolt, hogy reklámra semmi szükség.

Egyszerűen kéri tehát a Jobbkéz ezuttal is a n. é. közönség szíves pártfogását — mely nélkül minden igyekezet hiábavaló — a jövőre nézve is.

zése szerint a besszarábiai orosz kikötők a forgalom elől továbbra elzárva maradnak.

Tulcsából jelentik, hogy az orosz fekete-tengeri flotta karácsony estéjén 7 óra körül, északról jövet megjelent a román vizi-zóna kerületén belül és csaknem egy kilométernyire megközelítette a román partokat. Ugyanekkor a Szulina esatornába két orosz szállítóhajó futott be, amelyek megállás nélkül folytatták útjukat Reni felé. Az orosz hajóraj egész éjjel a szulinai kikötő előtt eirkált, erős fényszórokkal kémlelték ki a román partvidéket. Virradatkor a flotta ismét elvonult a nyílt tengerre.

Robbantások a francia harctéren.

Berlin, december 27. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Neuvilleől északra állásaink előtt a franciák robbantottak. A robbantási töléstért megszállottuk. A Combres magaslapon egy ellenséges robbantás csak esekély kárt okozott.

Egyébként jelentős esemény nem volt.

Keleti és balkán hadszíntér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szerb hadsereg maradványa.

Stoekholm, dec. 27. A Birseviya Vjedomoszi a pétérvári szerb követségen a következő felvilágosítást kapta Péter királytól:

Péter király környezetével és 30.000 emberrel még mindig Tiranában van. Ez a 30.000 szerb katona egyesült ott az olaszokkal, úgy hogy most nem szenved hiányt élelmiszerben és municióban. A szerb trónörökös, Sándor herceg a szerb főhadserggel Közép- és Dél-Albániába menekült, míg a kormány és Pasiés továbbra is Szkutariiban marad. A szerb főerő helyzete nagyon rossz. Nincs út, melyen élelmet vagy municiót lehetne szállítani. Az olaszok segíteni próbálnak az Albániába menekült szerbekben, ezért új utakat építenek. Hir szerint Valonában 30.000 olasz van.

Szerb disznók Németországban.

Drezdából jelentik: A fáradozásokat, hogy Németország Szerbiából disznót kapjon, siker koronázta: a minap 1700 disznó érkezett Szerbiából Drezdába és valamennyit az idevaló vágóhídon levágták. A disznóhúst Drezdából Hamburgba küldték, mert ott különösen érezhető a disznóhús hiánya.

Mikor lesz béke?

Budapest, december 27. (Saj. tud.) Londonból jelentik: Derby lord a Vörös-Kereszt legutóbbi gyűlésén kijelentette, hogy a béke talán sokkal hamarabb létre jön, mint sokan gondolják.

Az olaszok véres vesztesége az Etsch völgyében.

Olasz hadszíntér. Budapest, dec. 27. (Hivatalos.) Az olaszok tüzezségi tevékenysége a déltiroli arcvonal ellen tegnap ismét élénkebb volt. Annál az ütközetnél, amely az Etsch völgyét keletről övező magaslatokon Roveletótól délre folyt le, az ellenség 200 embert veszített holtakban és sebesültekben. Az isonzó arcvonalon csak szórványos ágyuhare.

Orosz hadszíntér. Budapest, dec. 27. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, december 27. (Hivatalos.) Lényeges esemény nem volt. Bjelopoljében eddig 5400 kézi fegyvert szállítottak be. *Höfer.*

A bolgárok átléphetik a görög határt.

Budapest, dec. 27. (Saját tud.) Szófiából jelentik: A görög kormány szófiai követe útján közölte Radoszlavovval, hogy Görögország megengedi a bolgár csapatoknak a görög földre való lépését, ha az elkerülhetetlenül szükséges.

A visszavonuló szerbek elkeseredett harca.

Budapest, december 27. (Saját tud.) A Temps jelenti: Monasztirtól az Adria felé előnyomuló bolgárok és a visszavonuló szerbek között két napja elkeseredett harc folyik.

A perzsa kormány lemondott.

Teherán, december 27. (M. T. I.) (Reuter.) A kormány lemondott. A sah Ferman Ferma herceget nevezte ki miniszterelnökké, a mi az entente diplomáciai győzelme.

A görögök kérdése Olaszországhoz.

Athén, dec. 27. A Havas-ügynökség jelenti: A görög kormány utasította római követét, hogy tegyen barátságos lépéseket az olasz kormány felé és kérdezze meg, hogy mi a célja és terjedelme az olasz vállalkozásnak Valonában? Az olasz kormány megnyugtató választ adott és kérte Görögország közreműködését, hogy a megkezdett vállalkozást kedvező eredménnyel végezhesse. A lapok jelentése szerint a két kormány közt tovább folynak a tárgyalások és megegyezés van arra nézve, hogy a mai napig a görögök által Valona környékén szerzett jogok biztosítottassanak.

Péter király Olaszországba érkezett.

Rotterdam, december 27. Római távirat szerint Péter szerb király Valonából Olaszországba érkezett.

Az angolok harcra készülnek Szaloniki mellett.

Szófia, december 27. A Szalonikiból érkezett hírek szerint az ottani németek, magyarok, osztrákok és bolgárok kikérték utlevelüket. Sokan már el is utaztak Görögország belsejébe. Általában azt várják, hogy a német, magyar, osztrák és bolgár konzulok a napokban elhagyják Szalonikét.

Az angolok éjjel-nappal dolgoznak két védelmi vonal építésén. Az első Kilindirnél, a másik közvetlenül Szaloniki előtt épül. Új entente csapatokat szállítanak partra a Kalkidike-félsziget különböző pontjain és a tengerparton itt is védelmi vonalakat készítenek. Angliának az a szándéka, hogy Szaloniki elvesztése után ezen a félszigeten fog védekezni.

Orosz hadihajók a román partok előtt.

Bukarest, december 27. Galasból jelentik, hogy a renii kikötő megnyitása, amelyet az orosz hatóságok még 23-ára tűztek ki, még mindig nem történt meg. — Az orosz katonai parancsnokság egy újabb rendelke-

CIPÓ

újdonosságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

Száznégyszáz hólyagos himlő a vármegyében.

Móricz Ernő főorvos nyilatkozata.

24000 oltást eszközöltek 5 községben.

Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy a vármegye területén veszedelmes mérveket kezd ölteni a hólyagos himlő. Azóta a járvány újabb községekben is fellépett, azonban dr. Móricz Ernő vármegyei főorvos intézkedései folytán kétségtelen, hogy rövidesen meglesz fékezve a baj tovább terjedése. Tegnap ebben a dologban megkérdeztük dr. Móricz Ernő vármegyei főorvost, aki a következőket mondta:

— A hólyagos himlőt Biharmegyébe behurcolták és pedig az itt időzött idegen hadtest tartalékosai. Ezek az emberek nem voltak himlő ellen beoltva és itt érintkezve a biharmegyeiekkel azokat inficiáltak. Jelenleg tizenkét községben van hólyagos himlő és pedig:

Berettyóújfaluban fellépett 21 esetben, ebből gyógyult 11, meghalt 7 és ápolás alatt van 3.

Derecskén fellépett 33 esetben, gyógyult 10, meghalt 4, ápolás alatt áll 19.

Szentpéterszárazon fellépett 2 esetben, ápolás alatt áll 2.

Nagyrábén fellépett 3 esetben, ezek ápolás alatt is vannak.

Bedőn fellépett 8 esetben, gyógyult 1, ápolás alatt áll 2.

Váncsodén fellépett 1 esetben, ápolás alatt áll.

Hajdubagason fellépett 2 esetben.

Esztáron 1 és Vértóson 1 esetben. Ezek ápolás alatt is vannak.

Nagykerékiben fellépett 11 esetben, meghalt 1, ápolás alatt van 10.

Pocsajon fellépett 5 esetben, ápolás alatt van mind.

Szerepen fellépett 11 esetben, ápolás alatt van mind.

Bárádon fellépett 10 esetben, gyógyult 8, ápolás alatt van 2.

Tehát 4 járásban lépett fel a járvány Berettyóújfalun, Biharkeresztesen, Sárrét, Derecske járásokban. A fenti hivatalos kimutató szerint a járvány 104 esetben fordult elő. A további adatok tanúsága szerint azonban nagyon enyhe lefolyású a baj. Nyugtalanosságra egyáltalán nincs ok. Azok a rémhírek és a szigorú tulzolt óvintézkedések, amelyeket életbeléptettek egyes helyeken, részben indokolatlanok. Az alispán ur a legszigorúbb intézkedéseket fogantatította amugy is. Így elreeneelte, hogy Berettyóújfaluban, Derecskén, Bárádon, Szerepen és Nagykerékiben az egész lakosságot be kell oltani; az oltások a legrövidebb idő alatt mentek végbe. Összesen 24000 embert oltottak be. A többi községekben csak a fertőzött hozzátartozóit oltották be. Ellenben az összes cigányok és tanyai lakosok, akikről feltehető, kimozdultak helyeikről és más községekbe is érintkeznek, azokat szintén beoltatták.

A fertőzött községben magam tartottam vizsgálatot és személyesen ellenőriztem az óvrendszabályok fogantatását. Az oltás mindenütt a legnagyobb rendben ment végbe. A körülmények azt igazolják, hogy a járvány tovább terjedése most már megszakadt.

— Az óvintézkedések minden irányban megtétettek. Tekintve azonban a háborús időt, amikor az élelmiszerek beszerzése nagy nehézségekbe ütközik, az élelmi sze-

reknek a fertőzött községekbe való kihozatalát nem lehetett megtiltani. Az óvintézkedés azonban itt is megtörtént. Az inficiált községekben csak hatósági igazolvánnyal szabad behozni élelmiszert. A hatóság pedig esakis olyan egyének részére ad ki igazolványt, akiknek házában, vagy szomszédjában nincs fertőzött egyén.

— Különbben mint már jeleztem, a baj enyhe lefolyású és aggodalomra nincsen ok.

HIREK

* **A Katholikus Kör tisztelgése Karácsonyi János kanonoknál.** A nagyváradi Katholikus Kör tagjai ünnep másodnapján nagyszámmal keresték fel szeretett elnöküket dr. Karácsonyi János elnököt, hogy névnapja alkalmából kifejezést adjanak szeretetüknek. A nagy számban összegyűlt tagok nevébe Dús László világi alelnök szép beszédben üdvözölte dr. Karácsonyi Jánost. A hála, a szeretet és a tisztelet hozta őket ide, hogy névnapja alkalmából üdvözöljék. — Dr. Karácsonyi János köszönetét fejezte ki az alelnök szép szavaiért s a Kör tagjainak, hogy telkeresték. Kéri továbbra is a Kör iránti szeretetet, a kath. hit szeretetét, amelyben most a nehéz időben vigaszt találunk, s a mely megmutatja az igazság és a becsület utját. A hit nem engedi, hogy letérjenek a becsület utjáról, mint most sokan letértek s ezáltal másoknak betegséget, pusztulást okoztak. Igaz katolikus ember ilyen utra nem téved, mert tudja, hogy kettős kötelesség, hogy felebarátját segíteni kell. Kérte, hogy továbbra is támogassák a Kath. Kört és őt annak vezetésében, hogy a kitűzött célt elérhessék. — A küldöttség tagjai szívesen bucsu után távoztak szeretett elnöküktől.

* **Katonai kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy Kiss István a nagyváradi hadapródiskola III. évfolyamát végzett növendéke zászlóssá lett kinevezve. Dr. Sonnenfeld Dezső 4. honvéd gyalogezredbeli egészségügyi hadapródjelölt őrnester tartalékos segédorvos helyettesessé nevezetett ki.

* **A bihari ref. egyházmegye új gondnoka.** A bihari ref. egyházmegye most töltötte be a Bary József halálával megüresedett gondnoki tisztet. A közbizalom Kurevszky Ferenc kassai kir. főügyész mellett tömörült s őt választották meg az egyházmegye gondnokává.

* **A Katholikus Kör vetítő-estéje.** Dr. Pataky Arnold egyetemi tanár a karácsonyi szünetek alatt itthon időzik s ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy a Katholikus Kör mai vetítő-estélyén tartson nagy előadást Krisztus születése idejéről, az akkori Palesztina társadalmi viszonyairól. Érdekes előadásában felöleli a népek karácsonyi szokásait s ezeket vetített képekben is bemutatja. Érdekes képek egészítik ki az előadást katonáink harcéri karácsonyi ünnepélyeiről, a karácsonyról a fronton. Az előadás pontosan délután 5 órakor veszi kezdetét.

* **Csendes városatya-választás.** Olyan esendben ment végbe vasárnap Nagyvárad-Olasziban a városatya-választás, hogy sokan egyáltalán észre sem vették, hogy voksolás van a kir. pénzügyigazgatóság palotájában. Az Ujfalussy Géza postatanácsos halálával megüresedett helyre választottak egy törvényhatósági bizottsági tagot s a pártközi konferencián Kocsán János kir. törvényszéki bíró személyében állapodtak meg. Több jelölt nem is volt s így nem volt semmi érdeklődés a választás iránt. Dr. Horványi Gyula jogtanár volt a választási elnök, míg a jegyzői tisztet dr. Doszpoly Dezső tb. aljegyző töltötte be. Bizalmi férfiak voltak: dr. Modvigy Gábor, Németh István, dr. Adorján Emil és dr. Olasz Béla. A törvényben megszabott időig, délután 4 óráig összesen 58 szavazatot adtak le, amelyek mind Kocsán János kir. törvényszéki bíróra szóltak. Az első szavazatot Schatz Miksa, az utolsó szavazatot pedig Zilahy Antal rendőrfelügyelő adta le. Négy órakor az elnök kihirdette, hogy a beadott összes szavazatokkal Kocsán János törvényszéki bíró választott meg törvényhatósági bizottsági taggá 1919 december 31 ig terjedő megbízatással.

* **A vak katonák évjáradéka.** Budapesti tudósítónk jblenti: Simonsits Elemér, a kópviselőház alelnöke interjúval alkalmával kijelentette, hogy a közadakozásból eddig begyűlt 2 millió koronát annyira akarják gyűjtésből kiegészíteni, hogy a megvakult katonáknak legalább 1200 korona évjáradékot biztosíthassanak.

* **A kamara értesítése.** A m. kir. pénzügyminiszter urnak 20.737/1915. P. M. sz. leirata alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a külföldi fizetési eszközökre irányuló kereslet kielégítésének megkönnyítése érdekében az érdekeltektől kormányzati ágazatokkal, valamint a cs. és kir. ausztriai pénzügyminiszteriummal egyetértőleg intézkedés történt aziránt, hogy mindazok, akik kiviteli engedélyhez kötött árukat külföldre exportálnak, kötelesek lesznek a kiviteltől eredő külföldi valutát az Osztrák-Magyar Banknak beszállgatni. Ez az intézkedés 1916 január 1-én lép életbe. Ezen időtől kezdve a kiviteli engedély megadása attól tétetik függővé, vajjon a kiviteltől eredő külföldi valutának az Osztrák-Magyar Bankba való beszállgatása biztosítva van-e. Ez az intézkedés a gyakorlatban akként nyer végrehajtást, hogy mindazok, akik kiviteli engedélyért folyamodnak, az Osztrák-Magyar Bank irásbeli nyilatkozatával kötelesek igazolni, hogy a nevezett bankkal a külföldi valutának a kiviteli engedély elnyerése esetén a bankba leendő beszállgatására nézve már megállapodtak. — A bank nyilatkozata, a melyet a bank-főköntézet is kiállíthatnak a kiviteli engedélyre irányuló kérvényre, annak a magyar kir. pénzügyminiszteriumba való benyújtása előtt vezetendő rá. A feleknek azokban a hivatalos esetekben, midőn kényszerítő okokból a külföldi valutát az Osztrák-Magyar Bankba be nem szállíthatják, ezt a kiviteltől eredő kérvényükben tüzetesen igazolniuk kell. A magyar kir. pénzügyminiszterium fogja ily esetekben az irányadó tényezőket meghallgatása után elbírálni, vajjon a külföldi valuta beszállgatásától valamely adott részben el lehet-e tekinteni, vagy sem. Ha olyan kisebb követelésekről van szó, amelyeknek értéke 200 márkát, vagy annak más külföldi valutában vett egyenértékét meg nem haladják, valamint akkor, ha a kivitelt az osztrák-magyar haderő általi megszállott ellenséges területekre irányul, ugy azokban az esetekben a külföldi valuta

baszolgáltatásának kötelezettsége esik. A külföldi fizetési eszközök azon összege erejéig, amelynek befolyása biztosítanak az Osztrák Magyar Bank részéről külföldi követelések és jegyek fognak kiszolgáltatni, amennyiben ezek kimutathatólag tényleges áruügyletből eredő kötelezettségek kiegyenlítésért szükségeseknek. Nagyvárad, 1915 december 26. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József, elnök. Dr Sarkadi Lajos, titkár.

* A József ezred újabb jótékony-sága. A haretéren küzdő katonáink nemes szívű jótékony-sága kifogyhatatlan. A 37. gyalogezred már nagyobb összegeket küldött az elesettek árváinak s tegnap ismét a következő levélben értesíti újabb adományáról az ezredparancsnok a polgármestert:

Tek. Polgármester urnak.

Tábori posta 111.—1915 dec. 19.

Nagyvárad.

A mai napon postautalvánnyal 866 korona 50 fillért küldtünk a tek. Polgármesteri hivatal címére, mely összeg az ezred elesettei után hátramaradt özvegyek és árvák segélyezésére gyűjtött az ezrednél.

Melchner, ezredes.

* Ujra sorozzák az öreg népfelkelőket. Az augusztus 23-ától október 7-ig tartott sorozások alkalmával a sorozóbizottság olyan egyéneket is talált alkalmasnak az öreg népfelkelők közül, akik nem bírják egy a katonaság terheit, fáradságait. Már akkor nyilvánvaló volt, hogy a sorozás nem maradhat meg abban a formájában. Most tényleg megérkezett a honvédelmi miniszter körrendelete, mely szerint az 1865—1872 évben született népfelkelésre kötelezettek, akik alkalmasnak találtak újra megvizsgálandók. Ha valamelyik alkalmasnak talált népfelkelő nem jelenne meg a felülvizsgálaton, arra nézve az előző sorozás eredménye az irányadó. Biharvármegye területén a rendelet alapján már el is rendelték az új sorozást. Eszerint a bemutatkozó szemlék egyes járási székhelyeken a következőképpen tartatnak meg:

Nagyszalonta január 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Cséffa január 10, 11, 12, 13, 14.

B. Nagybjom január 24, 25, 26.

Magyaroséke január 4, 5, 6, 7.

Belényes január 8, 9, 10, 11, 12.

Vaskóh január 14, 15, 16.

Tenke január 20, 21, 22, 23.

Bél január 25, 26, 27.

Élesd január 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Központi járás január 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Berettyóújfalú január 20, 21, 22, 23.

Biharkecskes január 24, 25, 26.

A szalárdi, margittai, székelyhidi, érmihályfalvi és derekesi felülvizsgálatokra vonatkozólag még nem történt intézkedés.

* Dijnokegyület alakuló gyűlése. Az Országos Dijnokegyület nagyvárad csoportja ma délután 6 órakor tartja rendes évi alakuló közgyűlést a törvényszéki palota 126. számú termében.

* A márka árfolyama nő. A német márka árfolyama a háború előtt 118 fillér volt, a háború alatt lassan felment egészen 141-ig. Oka ennek a német birodalmi bank aranykészletei amely a bankjegyekre 87 százalékgig fedezetet ad. Tegnap újabb emelkedés állott be, a márka árfolyama 145, arany márkát pedig 155 ért is alig lehet kapni. A mi kereskedőinket kissé

aggasztja, mert nagyrészt Németországból fedezik szükségleteiket s az átszámítás nagy ráfizetéssel jár.

* Katonai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Jánosi Papp József 19. tábori tüzérezredbeli századost a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályával tüntette ki. — Hoffmann Pál 101. gyalogezredbeli főhadnagy a legfelső dícsérő elismerésben részesült. — Katzlinger Ferenc 7. huszárezredbeli őrmester a koronás ezüst érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

* Az újra sorozottak bevonulása. A hivatalos lap a honvédelmi miniszter hirdetményét közli, amely az 1873, 1874, 1875., 1876., 1877. évben, továbbá az 1891., 1895. és 1896. évben született, a megtartott népfelkelési bemutató pótsemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak bevonulásáról szól. A szerint e fentiek 1916. évi január 17-én bevonulni tartoznak, kivéve a névszerint felmentetteket. Ugyanekkor kell bevonulni azoknak is, akik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe be lettek sorozva.

* Geher Gyula honvéd százados vaskeresztje. Városunk egyik régi, széles körben ismert családjának, a Geher családnak egyik tagja, Geher Gyula honvéd százados jutott ahhoz a dícsőséghez, hogy Vilmos császár a vaskeresztel tüntette ki. A Geher-család egyike városunk legmagyarabb családjainak, minden férfitagja katona. Az öt Geher-testvér: dr Geher Lambert önkéntes a 19. tüzérezredben, Geher Pál főhadnagy a 4. népfelkelő gyalogezredben, Geher Antal gyógyszerész főhadnagy a váradi tartalékkórházban, Geher Gyula százados a 12. honvéd gyalogezredben, dr Geher Géza önkéntes az 1. huszárezredben; nővérük fia, Niedermann Árpád szintén katona, önkéntes a 9. lovaglő tüzérezrednél. Geher százados már második kitüntetett tagja a családnak; bátyja, Geher Pál honvédfőhadnagy, aki végigharcolta az első szerbiai hadjáratot, a deesi ütközetben tanúsított vitézségeért hadsergőfőparancsnoki dícséretet kapott. A kitüntetett Geher százados már a második kitüntetést kapta. Résztvevett az első szerbiai hadjáratban, majd a Kárpátokban küzdött s itt tanúsított vitézségeért „Signum Laudis” kapott. Később századosná nevezték ki és mint zászlóalj parancsnok Linsingen tábornok seregében küzdött. Mikor az orosz Csartorijszkénél áttörte a Strij frontot, egy kombinált zászlóaljat, a „Geher Gruppe”-t vezette. 24 napig támadta az orosz rettentés tüzeléssel a Geher százados csapatát, mely honvéd, huszár, landwehr, vadász csapatokból összesen 6—8 századból állott. A legkeményebb tüzből, macsaras, bozótos helyen közel egy hónapig állt felváltás nélkül egyfolytában Geher százados csapata, míg végre sikerült az orosz átverni a Strijen. A derekas és eredményes munkáért, amit Geher százados és csapata végzett, Gerock porosz tábornok, Fiath és Schidek hadtest parancsnokok, továbbá 2 hadosztály és 7 dandár parancsnok, Gerock tábornok kivételével személyesen gratuláltak Geher századosnak. A német tábornok a vaskeresztel való kitüntetésre terjeszté őt fel, amit nem régen meg is kapott. Komitácsi.

* Öngyilkosságok a vidéken. Okányból jelentik: Gonda Imre 60 éves földműves felakasztotta magát. Unta az életét. — Tenkéről írják: Orbán Róza 18 éves tenkei leány özvegy Schwartzné nevelt leánya felakasztotta magát. Észrevette, hogy a tuberkulózis tünetei mutatkoznak rajta s kétségbeesésében véget vetett életének. A baj pedig nem volt veszedelmes. — Nagyürögről jelentik: Jámbor István pálinkamérgezésben meghalt.

* Zenei életünkből. Inter arma! A fegyverek közt hallgatnak a muzsák. Különösen a zene. Elhallgatott minden filharmonikus zene, nem hallható klasszikus muzsika, mert a haretéren van a kiváló muzsikusok nagy része. Ezért nagy esemény számba megy az a hangverseny, amelyet a polgári iskolai kórházban rendeztek a következő urak: Funkenstein L., a linci opera karmester és zeneszerző, aki tifuszon esett át, Wagner K. lemergi zenetanár, Szmazenka Ernő, az ismert gordonkaművész és Vomácska József zenetanár. Előbb egy triót, azután egy kvartettet játszottak el művészi együttesben, összhangban a jelenlevők vagy tetszése mellett. Megszólaltak tehát a muzsák, bár a kórházakban.

* Nem szabad zsarolni a hősi halált haltak hazaszállításával. A hősi halált haltak holttesteinek hazaszállítása lassanként megkezdődött. Mint ma minden dolognál, úgy ennél is nyomban megjelentek a zsarolók és tenger pénzt követelnek a hazaszállításért. Nehogy tovább üzzék ezeket a kellelőleg nem ostorozható zsarolási manipulációkat, a miniszter most körrendeletileg mondta ki, hogy az ilyen zsarolás büntetendő esakemény. Az elkövetője 15 napig tartható elzárással bünhődik.

* Belehalt a dísznóharapásba. Gerbán Pál tizenhárom éves rontói fiút még november 26-án megharapta egy dísznó, a mely az utcán ment. A gyermek szülei ügyet sem vetettek az esetre, de a seb lassan elmérgesedett. Behozták a fiúcskát az izr. kórházba, ahol meghalt. Most folyik a nyomozás, hogy kiderítse, mi okozta a gyermek halálát. A hullaszemlélet a hatóság megéjtette.

* A Magyar Bauxit r.-t., amely a biharmegyei alumínium-ércet feldolgozás céljából Svájcba szállítja, január 3-án rendkívüli közgyűlést fog tartani. A magyar ére feldolgozásában érdekelt svájci vállalat részvényeinek árfolyama rövid idő alatt 2695 koronáról 2910 koronára emelkedett.

* A posztó készletek bejelentése. A magyar kir. kereskedelemügyi miniszterium 83737—VI. C.—1915 számú rendelete alapján szabóiparosok, kereskedők és mindazok, akiknek katonai posztók, másféle tiszta gyapju, félgyapju és manipulált szövetek (kereskedelmi áru) konfekcionált köpenyek és férfi ruhák, valamint takarókból készlettel rendelkeznek, meglévő készleteiket bejelenteni tartoznak. A bejelentéshez szükséges bejelentő lapok már megérkeztek a kamarához s az érdekeltek a részükre szükséges lapokat a kamarában a hivatalos órák alatt átvethetik. Bejelentések alá nem tartoznak az előírtasos tábori szürke és csuka szürke katonai gyapju és manipulált gyapjuból, a színes katonai szövetek és tisztí egyenruhászövetekből ugyanazon minőség és színből a 100 méternél kisebb mennyiségek; a tiszta gyapjuból és félgyapjuból való kereskedelmi árukból ugyanazon szín és minőségnél a 300 méternél kevesebb mennyiségek; a felső kabátok és köpenyeknél 50 darabnál kevesebb mennyiségű és az ág- és egyéb takaróknál 100, illetve 200 darabnál kevesebb mennyiségű. A bejelentések legkésőbb 1916 január hó 5-ig okvetlen benyújtandók, ellenkező esetben az illetők két hónapi elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel sújtatnak. Nagyvárad, 1915 december hó 27. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József s. k., elnök. Dr Sarkadi Lajos s. k., titkár.

*** Lábbadozó tisztek jelentkez-
zenek.** Mindazon tisztek (havidijasok) és
tiszti (havidijas) jelöltek, akik a harc-
térrel, betegségük miatt vagy mint láb-
badozók magánpolásban vagy magukór-
házban a város vagy megye területén sza-
badságon vannak, vagy valamelyik póttest-
nél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot
teljesítenek, kötelesek folyó hó 30 án d. e.
10 és 12 óra között nálam (Ór utca 5. száma
alatt) személyesen jelentkezni. Amennyiben
valakit betegsége a személyes megjelenésben
gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bi-
zonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll
rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári
orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. **Bali-
hár ezredes, állomásparancsnok.**

*** Betöltik a vármegyei közigaz-
gatási gyakornokok helyét.** A há-
bor folytán a vármegyei közigazgatási tiszt-
viselők száma annyira lepadt, hogy az
egyre halmozódó munkát a jelenlegi tisztik-
ar nem lesz képest kellő időre feldolgozni.
A hadbavonult tisztviselők között sok a
közigazgatási gyakornok is. Most **Fráter**
Barnabás alispán előterjesztést tett a fő-
ispánhoz, amelyben kéri, hogy az ürese-
désben levő közigazgatási gyakornoki állá-
sokat töltsse be. Az újonnan kinevezendő
közigazgatási gyakornokok nagy segítségére
lennének a tisztikarnak.

* Köszönetnyilvánítás! Mind-
azoknak akik a hadbavonultak itthon levő
gyermekének a Szigligeti színházban esü-
törték délután 3 órakor rendezett kará-
csenyi ünnepélyének sikerét nemes szívű
adományosaikkal lehetővé tették közreműkö-
désükkel a rend fenntartását és az ünnepély
zavartalan lefolyását biztosították, hálás kö-
szönetünket nyilvánítjuk. Ezuttal külön kell,
hogy megköszönjük a Szigligeti-színház
művészei és művésznőinek, valamint a vá-
rosi polgári és elemi iskolai tantestület
közreműködő tagjainak nemes szívű közre-
működését. Nagyvárad, 1915 évi december
hó 24 én. **Lukács Ödön**, polgármester helyet-
tes. **Juricskay Barna** pénz- és adóügyi tan-
ácsos.

* Dicsekvés az emberöléssel.
A **Matin** francia lapnak egy száma került
Nagyváradra s ennek utolsó oldalán egy
kép van, megdöbbentő, undorító, pökhendi
és aljas. Egy hegyoldal, közepén lövészárók.
Alul kitünő ruhába öltözött fekszik egy
német katona, összenyaklotta, élettelenül.
Még friss a teste, az élet csak most költöz-
hetett ki belőle, csak a feje pihen halálos
petyhüdségben az árokparton. Feljebb, az
árok alján egymásra bukva — vagy he-
lyezve? német egyenruhába öltözött katonák,
meredten, kinyulva, összegubancolódva, mind-
nek csak a háta látszik. Sötét, szemoru,
kétségbeesítő kép. S aláírva ezek a dicsekvő
sorok: „Igy pusztítottuk el a német boheo-
kat Elezász-Lotharingiában, nem tagadhatják,
hogy megsemmisítettük őket. Itt a bizony-
ság”. Irtózatos pusztulása a hajóját védő
németeknek s alatta a dicsekvő fitogtatása
a gyilkosságnak: nincs elfogulatlan nemzet,
aki ezt a hajdan kulturnak hirdetett, de
elaljasodott francia nemzetet ne vetné meg
sok gastettéért. Mert bizonyosságok ezek arra,
hogy a kultúra csak máz volt s most ki-
tört belőle a bestia.

*** A Vörös-Kereszt központi
konyhája** hálás köszönetet mond a követ-
kező, dec 13-tól dec. 24-ig érkezett adomá-
nyokért; Az **Immaculata-zárda** polg. isk.
IV. ik oszt. növendékei cukor. **Andrényi**
Gusztáv 1 kosár alma. **Kismarja** község
közössége 2 liter bab, 1 pár csirke, 66 drb

tojás. **Südy Gyuláné** 2 drb pulyka. **Feld**
mann Margit 2 drb csirke. Özv. **Jelentsik**
Istvánné 8 üveg befőtt. Pénzben: **Cseprega**
Miklós és neje 20 korona, **Andrényi Gusztáv**
né 5 korona.

* Elcsereít esőernyő. A tegnapi
előtti népszövetségi ünnepélyen valaki el-
csereít egy esőernyőt. Talajdonosa átveheti
a **Katholikus Körben**.

*** Adományok a hadiárvák ja-
vára.** Nagyvárad város árvaszékéhez a hadi-
árvák karácsonyi segélyezésére újabban a
következő nemes adományok folytak be:
Essherolles Kruspér Istvánné 10 K, **Lakatos**
Zsóka 10 K, az olaszii közs. polgári leány-
iskola tanulói özv. dr **Személyi Kálmán**
igazgató 6 utján 15 korona 93 fillér, **And**
rényi Károly és fiai cég 50 korona, dr **Uj**
falu **Sándorné Kerekes Alice** Élesd 10
korona, báró **Podmaniczky Károlyné** gyer-
mekjátékok, **Pásztor Ferencné** 6 drb gyer-
mekszék, 3 leányka ruha, **Wertheimsein**
Aranka 4 csomag játék és meséskönyv,
vek. Özv. **Stukli Béláné** különböző játékok
és ruhaneműk, **Leitner József** különböző
ruhaneműk. Gyűjtésünk eredménye: 3130
korona 10 fillér készpénzben és a termé-
szetbeni adományok. A nemesszívű adakozók
szíves adományaikért fogadják a hadiárvák
névében a városi árvaszék hálás köszönetét.
Nagyvárad, 1915: december 24 én tartott tan-
ácsüléséből. **Istvánffy István**, Nagyvárad
város árvaszékének elnöke.

* Újévi ajándékoknak megfelelő
gyönyörű maniere, fésű, illatszert és toilette
kazetták parfümök legolcsóbban és legszebb
kivitelben **Farkas István** **Apolló** drogeriájában
szerezhetők be. Telefon 18 02.

* Családi rum vaniliával vagy ana-
nász ízű literje K. 3.80. Mindenféle likör
essentiák 1 üveg 60 fill. **Cognac** legkiválóbb
minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20.
Kapható **Farkas István** „**Apolló**” drogeriá-
jában **Rákóczi-ut. 7/B.**

* Zeuzsi kisasszony a **Rákóczy-**
uton 7. sz. alatt **Aszódival szembe**. **Simos**
Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est me-
sélni kezd, Nem én lettem hütlenn hozzád.
Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonsá-
gok. Hangszerek hegedűk, gramafonok el-
adása és javítása olcsóárban. Hár különle-
gességek.

* Veszek ócska varrógépeket és ke-
rékpárokat ugyszintén literes és félliteres bo-
ros pálcokokat **Kalenda János** **Szent László-
tér**. **Moskovits palota**.

*** Kossuth-utca Sas-palota. Te-
lefon: 635. sz. Aszódy 3-féle zamata**
pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan,
kávépörköldém kora reggeltől késő estig a
fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyi-
ségben teák, rumok, kakaó, csokoládék,
szardíniák, sajtok, szalámi, **Kugler Gerbeaud**
csukorkák. **Színházba, Apolló, Uránia és Vig-**
dó moziba járók csukorkát **Aszódytól Kossu-**
h-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-
utcai passzázban vásárolhat **főüzleti árak**
szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy
rud csokoládé 16 fillér. **Kossuth-utcai passz-**
zásban külön halkanerv üzletben kap-
hatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee,
fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb.
stb. **Karácsonyra és Mikulásra** még soha nem
létező óriási nagy szaloncsukorka vásár és sok
ajándéknak való édességek kaphatók. **Katona-**
postaladák és harctéri dobozok megtöl-
tése üzleteimben árukkal együtt beszerezhető.
Üzleti vállalatom: **Főüzlet: Kossuth utca,**
I. sz. fiók: Sas-passzáz halüzlet, II-ik fiók:
Zöldfa-passzáz kabaréval szemben, III-ik fiók:
Csokoládé Király Rákóczy ut. Orsolya-zárda.

*** A női arcnak üdéségét és va-
rázsát** okozni csak a **Földes** féle **Margit-krém,**
Margit szappan és **Margit-puder** van hivatva.
Ezen készítmények a kozmetika remekei,
azért vannak úgy elterjedve.

* Kiadó butorozott szobák és
lakások modern berendezéssel, fürdőszoba
használatával hosszabb, vagy rövidebb időre.
Nagy Sándor utca 4.

Legújabb táviratok.

903 japán lázadó kivégzése.

Budapest, dec. 27. (Saját tud.)
Pétervárról jelentik: A japán ható-
ságok a formózái lázadásért elfo-
gott 1413 vádlottból 903-at halálra
ítéltek. A lázadók megakarták ölni
a japán császárt és a miniszter-
elnököt s proklamálni akarták Ja-
pánban a köztársaságot.

Az oroszok lethargiája.

Stockholm, dec. 27. A pétervári
Rjecs hosszú vezércikkben fájdal-
ommal állapítja meg, hogy a belső
viszály és a pártok közötti harc az
orosz nép pusztulását fogja elő-
idézni. Az orosz nép — írja a lap
— amely a háboru elején oly lel-
kesedéssel ment harcba, valóságos
szláv lethargiába sülyedt. A há-
boru tulhosszura nyult és a nép
elvesztette eredeti erős akaratát.
Most nyugodtan viselkedik, úgy a
hogy a kormány akarja, de már a
kormánypárti sajtó is észreveszi,
hogy ez nem egyéb az apáthiánál.
Ha ez így megy tovább, akkor már
a tettek sem fognak segíteni.

IRODALOM

* Varsányi Album. A „**Színházi Élet**”
Irece Sándor népszerű hatilapja karácsonyi
számát **Harsányi Irén** kivételes pályafutása
ismertetésének szentsii. Felvonnak gyö-
nyörű illusztrációkban **Varsányi Irén** pom-
pás alakítása. Irtak róla: **Beregi Oszkár,**
Blaha Lujza, **Csontos Gyula,** **Drégely Gábor,**
Faludi Gábor, **Farkas Imre,** **Herzeg Fe-**
rene, **Janovics Jenő,** **Hevesi Sándor,** **Heltai**
Jenő, **Karinti Frigyes,** **Kosztolányi Dezso,**
Krudy Gyula, **Rákosi Szidi,** **Szász Zoltán,**
Szini Gyula, **Tóth Imre** stb. A **Varsányi**
Irénről szóló részen kívül is sok mindent
tartalmaz a gyönyörű kiviteli album. **Földes**
Imre nagysikerű darabját a „**Pardon**” teljes
egészében leközli; rendkívül érdekes műked-
velőknek. **Karinti Frigyes** paródiái. **Hogyan**
fejezték volna be a „Vasgyáros” **Molnár,**
Bródy és **Móricz Zsigmond.** Különösen sike-
rült a **Bródi** paródia: **Karinty** szerint **Bródi**
Sándor befejezésében a **Vasgyáros** minden
szereplőjéről kiderülne, hogy zsidó. A paro-
diát **Major Henrik** illusztrálta. **Érdekes** inti-
mitások, pompás fényképek, ötletes karika-
turák tarkítják a színházat kedvelő közönség
számára esemegeszámba menő karácsonyi
számot. **Érdekes** kotta mellékletek. **Levelező-**
lap melléklet. Az album ára 50 fillér. Kap-
ható minden dohánytőzsdeben. A „**Színházi**
Élet” előfizetési ára negyedévre 3 korona,
félévre 5 korona 50 fillér, egész évre 10 ko-
rona. Aki e h ét folyamán legalább egy ne-
gyedévre előfizet, ingyen kapja az ez évben
megjelent összes számokat kotta- és leve-
lezőlap mellékletekkel együtt és a **Varsányi**
Albumot (1 korona 50 fillér portó küldendő)
Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 22.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Linoleum és Szőnyegház

HAAS LIPÓT

Nagy-Váradi Telefon: 4-63. **Rákóczi-út 5.**

Ajánlja következő cikkeit:

Katonai gummi köpeny . . . K 23'50
 Női gummi köpeny . . . K 30'—
 Férfi gummi köpeny . . . K 30'—
 Női, férfi és gyermek sárcipők
 Linoleum futószőnyeg . . . K 3'10
 Linoleum mosdóelő . . . K 3'60
 Linoleum ebédlő-szőnyeg . . K 18'70

Szövetszőnyeg osztályon:
 Szövet futószőnyeg . . . K 1'40
 Szövet ágyelő . . . K 2'70
 Szövet ebédlő-szőnyeg . . K 10'60
 Szövet hencsertakaró . . K 14'—
 Szövet garnitur . . . K 26'50
 Kókusz futószőnyeg . . . K 3'30
 Szövet asztalterítő . . . K 6'25

Katonai gyapju svetterek, nyaksálak stb.

Hátizsák K 5'75, Légpárna 7 kor. Gummilawoikok, Viaszos gyermekkötény K 1'60, Takarók K 3'10, Lábszárvédők 4'50.

Szillárd szpiritusz 1 doboz 80 fillér. — Alumínium katonai felszerelések.

BELÉPÉSI FELHIVÁS a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrészt után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyibe minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{2}{10}$ részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekk-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet-helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósága.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba, télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyisége 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleky-u. 2.

Bőrhulladók!

Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bérmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

Belépési felhívás a Népszövetségi Hitelszövetkezet IV. évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1916. január 1-én IV-ik évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletévek, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrészt heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-kí annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.*

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{3}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírral vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s ki-kí heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagassabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

*Vidéki tagok a befizetést posta útján eszközölhetik.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, ivlámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok $\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.